

بررسی و ساماندهی فضاهای شهری در جهت افزایش حضور پذیری زنان

نفیسه فرهادیان^۱ *، ملیکا نفتی^۲

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)
مشهد، Nafas.farhadian@yahoo.com
- ۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)
مشهد، melikan_1989@yahoo.com

چکیده

نیاز به حضور در فضاهای عمومی برای همه گروه ها فارغ از جنسیت، سن، سطح درآمد، شغل و ... امری ضروری است و حضور زنان به عنوان بخشی از گروه های اجتماعی بهره مند از حقوق شهروندی در فضاهای عمومی، نیز لازم و ضروری می باشد. اما در واقعیت عوامل متعددی نظیر احساس نا امنی در فضاهای شهری، حضور زنان را در فضاهای عمومی محدود می کند. امروزه، اکثر فضاهای شهری ایران در برابر تحرك آزادانه زنان اعمال محدودیت می کند به عبارتی زنان، عموماً نه تنها از حق طبیعی خود، یعنی بهره مندی از فضا های عمومی شهر محروم اند، بلکه به دنبال آن از سهم شدن در فرایند مشارکت و فعالیت های اجتماعی نیز باز می مانند. مقاله پیش رو سعی در ارائه پیشنهادهای در جهت ساماندهی فضاهای شهری در جهت افزایش حضور پذیری زنان دارد. در این پژوهش پس از مرور مفاهیمی در خصوص فضای شهری و زنان در فضا های شهری، به بیان نیاز های زنان و ضرورت حضور و تعاملات آنان در فضای شهری پرداخته شده است. در پایان نیز با توجه به موضوعات بیان شده و بررسی مشکلات زنان در شهر مشهد به ارائه ضوابط و مقررات پیشنهادی به منظور بهبود فضای شهری برای افزایش حضور زنان در چهار نظام کالبدی، اجتماعی، دسترسی و ایمنی و امنیت پرداخته می شود.

واژه های کلیدی: زنان، محدودیت، حضور، فضاهای شهری

۱- مقدمه

شهر و فضاهای شهری بستر تعاملات اجتماعی است و باید دارای ویژگی هایی باشد که همه ی شهروندان امکان حضور در آن را پیدا کنند. در واقع نباید فراموش کنیم که همه ی استفاده کنندگان از فضا حق دارند از آن لذت ببرند و نیازهای اجتماعی خود را در فضاهای شهری تجربه نمایند. همچنین شهرها و فضاهای شهری نیز برای ادامه حیات، سرزندگی و پویایی خود نیاز به حضور همه ی اقشار جامعه در بستر خود دارند. یکی از مهم ترین قشرهای اجتماعی زنان هستند که به واسطه ی وظیفه ی مراقبتی که از کودکان و سالمندان دارند می توانند نقش مهمی برای افزایش حضور پذیری در فضاهای شهری داشته باشند. این فضاها اگر به گونه ای طراحی شده باشند که دعوت کننده ی این قشر از جامعه باشد به دنبال خود حضور پذیری سایر اقشار جامعه را نیز به همراه دارد. بررسی عوامل موثر بر حضور زنان در فضاهای شهری و رعایت عدالت جنسیتی در این فضاها از مهم ترین اهداف این مقاله می باشد. به عبارتی توجه به نیازهای زنان، عوامل محدود کننده ی آن ها برای حضور در فضاهای شهری و چگونگی